

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Știrile nefranțate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE
Se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Necht.,
Nuz. Augenfeld & Emerio Le-
ner., Heinrich Sobalek. A. Op-
palk Nachf., Anton Oppalik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicați mai dese după tariful
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIX.

„GAZETA“ iese în de-care zi
Abonamente pentru Austria-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
cele poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu două în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un asem-
piar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 30.

Brașov, Joi 9 (22) Februarie.

1906.

Critica cumetrilor dualiști.

Și-au fost luat un avânt mare, dându-și aerul a ignora séu a fi indiferenți față cu ceea-ce putéu conține scrisorile transmise presiului camerei prin comisarul regesc. Dér nu s'au gândit la consecințe, decât sunt în stare séu nu sé sară peste, pe-decă.

Vorbim de eroii din tovarășia lui Kossuth, cari au hotărât sé țină ađi ședința a doua, ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic în ziua de Luni. Decă deja debutul lor din această zi a eșit atât de slăbuț, făcându-și în mijlocul impresurării baionetelor cōda colac și plecând acasă, ce s'ar fi ales din incercarea lor de astădi de a voi sé se opună pe față puterii și orin-duielilor ei? De sigur că un fiasco cumplit ar fi fost neînlatrabil. Fii boerilor celor mari au putut sé se convingă Luni odată pentru totdeuna, că nici chiar marea massă a popora-țiunii capitalei nu simpatiseză cu ei.

Și de astă-dată a fost érași Kos-suth acela, care a cuprins mai iute de cât toți tovarășii séi situațiunea adevărată și în consultarea de aseră a comitetului dirigitor a sfătuit sé nu se mai facă incercarea de a ține ședința conform hotărării, luate Luni, căci coaliția ar risca în casul acesta chiar de a se face ridicolă.

S'au hotărât decă conducătorii sé pună de-ocamdată în cestiunea dis-solvării botul pe labe și sé nu mai umble cu tertipurî advocațiale în fața faptului implinit și irevocabil.

Vor fi cam surprinși inaintemer-gătorii așa numitei rezistențe naționale de rezultatele puțin încuragiătoare ale luptei lor. Nimic nu-i va măhni însă așa de mult, ca opiniunea ortaciilor lor dualiști de pe vremuri din Austria, a Nemților liberali. Din par-tea acestora de 40 de ani încōce n'au

intémpinat politicianii maghiari, decât admirațiunea. Nu a fost nici-odată amicitia între dualiștii germano-maghiari sinceră, dér era ca și convenit între ei de a sé răzima unii pe alții în nisuințele lor de supremație. De nenumărate ori pressa liberală-germană din Austria a dat expresiune invidiei față cu Maghiarii, că sciu sé-și asigure așa de bine interesele suprematiste.

Și acum ce vedem? Critica cea mai mușcătoare și putem dice nimici-tōre o intémpină coaliția maghiară de la cumetria Nemți de odinōră.

Cu drept cuvânt se miră vice-președintele camerei austriace Kaiser într'o convorbire avută cu un țiarist, cum s'a putut ca coaliția sé între în desbateri, când întreg parlamentul era ocupat de miliție și de poliție și cum de nu a refuzat de la început de a ține ședința în asemenea impre-jurări. Și cine ar puté dice, că nu vorbesce adevêrul acel politician ger-man din Moravia, care cu-o asemenea ocaziune ș'a exprimat mirarea, că popo-rațiunea Budapestei s'a arătat atât de indiferentă, ba chiar apatică față cu ceea-ce se petrecea în parlament și în jurul lui. În Viena când cu Badeni poporațiunea a documentat mai mult temperamânt.

E dureros a auđi o astfel de ju-decată, când ești plin de trufie. Dér își vor auđi încă de aici încolo eroii coaliției multe neplăcute și pōte că cu timpul vor începe sé recunōscă și ei și antagoniștii lor dela putere, că to-tuși Maghiarul nu este și nu pōte fi stăpân absolut în această țéră.

Brașov, 21 Februarie n.

Consiliu de miniștri. În Budapesta s'a răspândit erî svonul, că la presiul ministeriului au sosit de la cancelaria de cabinet nisce comunicate fōrte importante.

Ministrul președinta br. Fejervary a invi-tat imediat la sine pe miniștri Lanyi și Kristoffy, pe comisarul regesc Nyiri și pe căpitanul șef de poliție Rudnay, cu cari a conferit timp mai îndelungat.

Demisiunea ministrului ung. de culte și instrucțiune, a faimosului iscoditor și autor de ordonanțe dușmane învêțămên-tului popular nemaghiar, George Lukacs, e un fapt implinit. Fōia oficială va publica în numărul de mâne (Joi) autograful re-gesc privitor la demiterea lui din post.

Reichsrath-ul austriac a ținut erî ședința. Ministrul președinte Gautsch a răspuns la interpelația ce i-s'a adresat în cestiunea crizei ungare. Gautsch a ăis în-tre altele, că este autorizat sé declare, că *influența ce-i compele pe baza legii parlamentului austriac în privința afacerilor comune rămâne în lōtă estensiunea neatinsă*. A mai fost autorizat sé declare și aceea că bazele probate pe cari se razimă arma-ta și al căror sprijin principal este dreptul legalmente recunoscut al stăpănu-lui suprem al armatei la *conducerea uni-tară și organizația internă a ei, nu vor fi espuse la nici un fel de schimbare*. Acesta se referă cu deosebire la limba de co-mandă și de serviciu în armata comună.

Declarațiunea ministrului președinte Gautsch, făcută în forma acesta, este comentată în pressa vienesă, ca represen-tând punctul de vedere al corōnei.

Parlamentul pecetluit.

Un țiar vienes vorbind de sfârșitul stăpânirii coaliționiste prin disolvarea die-tei și intervenția brachială a trupelor cu comandă maghiară, constată că eroii, cari s'au purtat atât de strășnic când au isgonit din cameră pe trabanții lui Tisza, față cu honveđii s'au purtat blând de tot. Nici baronul Banffy n'a pus mâna de astă-dată pe vr'un fotoliu ministerial

(în care s'ar aședă așa de bucuros), ca sé dea cu el în cei ce violau constituția un-gară. În sfârșit domnii deputați s'au pur-tat mai civilizată. Țiarul vienez continuă apoi:

— În state monarchice nu s'a întâmplat în timpul mai nou vr'un eveniment analog celui ce s'a petrecut ađi în Budapesta. Nu-mai în republică, unde soldați norocoși voiau sé ajungă la stăpânire absolută, a mai fost întrebuintă miliția ca instrument spre a da gata reprezentanțele populare până acuma suverane. Cromwell în Anglia și Bonaparte în Franța și-au rezimat dom-nia pe baionete și baionetele au pus capăt grandōrei parlamentelor. Cesarismul singur a dus până acuma la ascemenea evenimente cum a fost cel din capitala Ungariei, și totuși de astă-dată intrarea militarilor în parlament, n'a fost o întreprindere cesa-ristică.

Căci de astă-dată cërta n'a fost ince-pută de cătră puterea, care dispune de ar-mată. De astă-dată dela parlament a por-nit incercarea de a restringe drepturile constituționale ale corōnei. De astă-dată era vorba ca pe căi piezișe sé se facă ilu-soric dreptul de veto al regelui. De astă-dată era sé se stabiliscă absolutismul unei clase. Regele era sé fie silit sé-și dea în-voirea la propria despoiare și sé nu mai exercite o adevărată putere.

Mirabeau, adevăratul, veritabilul Mi-rabeau, care fără îndoială va fi fost atât de iubitor de libertate, ca domnii Banffy și Apponyi, care a combătut absolutismul în ori ce formă s'ar fi prezentat, a fost totuși un adversar hotărît al abrogării dreptului de veto regal. Într'unul din cele-brele sale discursuri a zugrăvit cu cuvinte înflăcărâte pericolele absolutismului parla-mentar, cari cuvinte merită sé nu fie date uitării. Vestitul erou revoluționar dicea:

„Eu, domnilor, consider dreptul de veto al regelui atât de necesar, încât decă n'ar exista, mai bucuros ași trăi în Con-stantinopol, decât în Franța, ba declar chiar, că nu-mi pot imagina ceva mai gro-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Vederi ceresci.

— Urmare. —

Suprafața lui Jupiter e teatrul unor mișcări furișe. De-alungul ecuatorului atmosfera e plină de vaporî, cari concen-trându-se în fășii nōuroșe alérgă dela ápus spre răsărit cu iutélă de 400 km. pe oră. Brăul acestor vânturi îngrozitōre e mai lat de 30,000 km.

De o parte și de alta a Ecuatorului sunt alte fășii, mai mult séu mai puțin largi, cari constituesc unul din caracterele distinctive ale acestui corp gigantic.

În general, activitatea planetului pare considerabilă pe emisfera australă și slabă pe cea boreală.

Se deosebesc în total cinci fășii, cu rotații deosebite (ce se constată din petele ivite pe fășii.)

- I. Fășia temperată australă.
- II. > ecuatorială >
- III. Zona australă între fășiiile prece-dente.
- IV. Fășia ecuatorială boreală.
- V. > temperată >

D-l Miloehan, dela Observatorul din Meudon, a făcut de curénd studiul spec-trografic al lui Jupiter, constatând existența a cinci fășii de absorpțiune, ana-loge celor semnlate de Keeler în spec-trul lui Uran. În deosebi fășiile vaporilor de apă sunt fōrte marcante.

Petăa roșie. Fenomenul cel mai ca-racteristic al lui Jupiter e fără îndoială aceea pētă roșie, ovală, care ar acoperi tōtă suprafața pământului nostru și pe care o urmăresc astronomii mai bine de duș-deci de ani. Se află în fășia ecuato-rială australă și manifestă ore-cari variații atât cu privire la mărimea, cât și la miș-carea sa.

Globul colosal al lui Jupiter progre-séază maiestos acompianat de un cortegiu de sateliți. În 7 Ianuarie 1610 Galilei îndreptându-și luneta asupra acestui punct luminos, zări patru punctulețe mititele, pe cari le considera drept stele fixe, dér încurénd recunōscă, că apartin lui Jupiter. El le vedă apropiindu-se și depărtându-se al-ternativ de planet; trecénd odată pe di-nainte, altă-dată îndêrăptul lui; oscilând odată la stânga, altă-dată la drepta: la distanțe limitate și tot-deuna aceleași. Galilei nu întârđiă a le considera drept cor-

purî rotând în jurul lui Jupiter, un sistem solar în miniatură.

Astfel descoperirea sateliților lui Joe fû primul rezultat al invențiunei ochia-nelor, descoperire, care — firesce — nu fû acceptată nici ea fără critică. Academia din Cortona pretindea, că sateliții sunt re-sultatul unei iluziuni optice. Trăia în Pisa un filosof numit Libri, care nu se învoi nici-când sé-și pună ochiul la ochian, ca sé observe acești astri. Muri nu peste mult. Atunci Galilei ăise despre el: >Sper, că nevrénd sé-i privescă de pe pământ, el îi va fi vedut mergénd la ceriú.<

În cursul revoluției lor, sateliții ajung adese în umbra lui Jupiter. Din variațiile perioadei acestor eclipsări a calculat în 1675 astronomul danes Olaf Roemer pen-tru prima oră celeritatea luminei.

Prin observația continuă a acestor fenomene, astronomia de ađi e în stare sé calculeze cu ani înainte, aprōpe cu pre-cisie absolută, visibilitatea eclipsărilor amin-tite pentru ori-ce punct de pe suprafața pământului, aducénd folose neprețuite *na-vigației.*)

*) Se scie că >ochiul corabiei< e crono-metrul, regulat conform indicațiilor primite dela Observatorul maritim din portul de plecare. Cro-nometrul arată navigatorului, fără curmare, tim-

Tōte eclipsele de pe un an calculate cu precisiune astronomică, se înregistrează în Analele nautice, indicându-se momentul începerii fenomenului pentru locuri de lungime geografică anumită. Acest buletin, nautic, care ofere detalii și asupra miș-cării altor corpuri ceresci, e tovarășul cre-dincios al navigatorului. În ăina, când se întunecă vr'un satelit de al lui Jupiter, navigatorul își notéază la câte ore începe fenomenul, după cronometru séu. Apoi caută în >Analele nautice< la câte ore trebuie sé urmeze fenomenul, după timpul locului în care se află. Momentul arătat de cronometru trebuie sé consune cu cel indicat de >Anale< — decă cronometrul nu a >făcut salturi<. Indată ce nu con-cōrdă navigatorul a descoperit eroarea primejdiōsă, pe care trebuie s'o țină în evidență.

Scurt: cronometrul e controlac cu ceriul.

(Va urma.)

pul locului de plecare. Constitue cel mai mare ajutor pentru orientarea pe marea largă. Busola nu arată decât aproximativ regiunile lūmei. Alt instrument pentru orientări pe mare e >Sex-tantul<, compus din 2 oglinđi, ér în timpul mai nou >Cercul de reflexiune< și >Cercul de prizme<, cari améndoúe sunt perfecționări ale sextantului.

zav, decât aristocrația suverană a 600 persoane, cari mâne s'ar proclama de inamovibile, poimâne de ereditare și în sfișit, ca tôte aristocrațiile din lume ar termina prin a înghiți totul. Printre lucrurile, pe cari un parlament de noiți mai puțin pôte tolera, se numără amintirea limitelor puterii sale și a dreptului său, avertismentul ce le readuce în minte grandomania înfașibilității și nebunia trușiei.

Așa a vorbit Mirabeau, care, deși nu era cunosător al dreptului public ungar, totuși de sigur o fi priceput din libertate, umanitate și drept atâtea, cât a priceput parlamentul de noiți, care și-a dat ortul astași în Budapesta.

Disolvarea dietei.

Despre ședința de Luni a dietei mai dăm ași următoarele amănunte:

Până la cetirea scrisorii lui Nyiri, tôte s'au întimplat conform programului. Despre ceea-ce era să urmeze, n'aveam cunoscință decât șefii de partide. Procederea, ce s'a urmat, a fost stabilită numai în presera ședinței. Se plănuiše Duminecă la ameli în conferența șefilor de partide, ca dieta să alegă o comisiune, care să redacteze o adresă ca răspuns și s'o prezente Maj. Sale. S'era s'a ținut conferența la care Wlassics a venit c'un nou plan. El a propus, ca rescriptele regesci să fie simplamente retrinuse cu motivarea, că în sensul constituției regele nu-și pôte exercita drepturile sale, decât prin ministeriu constituțional. Șefii de partide au primit propunerea lui Wlassics și imediat au însărcinat pe Polony să elaboreze în privința aceasta un proiect de rezoluție. Polony și-a isprăvit curând lucrarea.

Acest proiect de rezoluție a fost prezentat dietei de însuși președintele Rakowsky și a fost primit fără discuție. La votare toți s'au ridicat, afară de contele Tisza, Francisc Kabos, Geza Papp și George Karolyi. Că Tisza nu s'a ridicat când s'e făcut votarea, acesta — dic diarele coalițiunii — n'are să se interpreteze așa, că el a voit să împiedece unanimitatea.

Tisza a declarat, ce e drept, ca nu e un acord cu unele propoziții din moțiune, d'er cu tôte acestea n'o desaprobă.

Ședința s'ar fi încheiat cu votarea moțiunii cetită de Rakowsky. Camera șovăi un moment și nu scia, ce să facă: să verifice îndată hotărîrea, ori să amâne verificarea pe ședința de Miercuri? De ôrece însă ședința acesta (de ași) pôte nici să nu se țină în acest ciclu, ér într'un nou ciclu nu s'ar pôte verifica un proces verbal din alt ciclu trecut, s'a decis imediată verificare a protocolului — ceea-ce s'a și făcut.

Tôte s'ar fi întimplat așa-dér în timp de 23 minute. Dieta și-a adus hotărîrea și a sfișit ședința, înainte de ce puterea militară s'ar fi amestecat în daraverile ei. Abia începuseră însă deputații a a eși din sală, când de după perdelele grele de catifea străluciră baionetele honveților. În loc de deputați, soldații țineau acum ședința și de pe estrada presidială colonelul de honveți Fabritius, în mijlocul tumultului înscenat de pe galerii și în sunetul cântecului lui Kossuth, a cetit rescriptul regesc de disolvare și celelalte rescripte regesci pregătite separat: pentru camera deputaților, pentru camera magnaților și pentru ostășime. Deputații Kaas, Rakosi Victor, Buza Barna și Szatmari Mór, cari se aflau încă în sală, făcură cât putură gălăgie, însă poliția, care se afla de față, i-a dat frumos trumușel afară din sală, după-ce colonelul Fabritius a dis: În numele regelui și la ordinul comisariului regesc Nyiri, provoc poliția să evacueze întregul edificiu și să îndepărteze pe toți din casa deputaților.

S'a procedat apoi la deșertarea tuturor celorlalte localități ale parlamentului.

Pentru posteritate.

Inregistrasem și noi scirea colportată de câteva diare unguresci, că deputații români, cei tiszaiști împreună cu cei

din clubul naționalist, ar fi ținut o conferență, hotărînd să protesteze în contra disolvării camerei. Ne-am îndoit în exactitatea acestei sciri, care nici nu s'a adeverit. Deputații români din club, după cum suntem informați, au ținut conferența numai Duminecă s'era și au hotărît de a declara eventual că se șupun rescriptului de disolvare și că nu află admisibil, ca actul îndreptățit al coronei să fie supus unei desbateri.

»Tribuna« din Arad a primit dela Budapesta următoarea informațiune specială relativă la actul disolvării dietei și la ședința camerei, în care se face amintire și de deputații români:

Vorbind adecă de incidentul când colonelul de honveți Fabritius, însoțit de 4 honveți cu baionetele pe pușcă și de mai mulți ofițeri de poliție, s'a urcat în scaunul presidial, »Trib.« continuă:

»Un sgomot drăcesc se făcu atunci.

»Deputații unguri, cari mai erau în sală, sbierau și cântau și băteau în mese. Colonelul Fabritius nu se conturbă însă, ci oprindu-se cu cetitul, dete poruncă să fie isgoniți din sală cei ce fac sgomot. În felul acesta nu mai rămaseră în sală decât deputații români Dr. N. Comșa și Dr. St. Pop, cari stăteau liniștiți la locul lor, Ioan Russu Șirianu, care sta în fața scaunului presidial (Dr. Suci și Mihali se duseră în Casa Magnaților), ér dintre deputații unguri mai erau de față Dr. Nemes Zsiga, care sta și el aprôpe de scaunul presidial, ér deputații Kaas Ivor, Budai Barna și Rákosi Victor lărnuiau din mijlocul jurnaliștilor, cari cântau »Kossuth Lajos azt izente.

»Toți câți au făcut gură au fost scoși, afară cu puterea, așa că la cetirea decretului de împrăsciere a Dietei nu erau de față decât deputații români.

Aceeași fôie mai publică sub titlul »părerea deputaților români« și următoarea telegramă din Budapesta:

»Deputații români veniseră la ședința de eri cu un fel de manifest, pe care erau să-l prezinte drept contra-propunere, decât ajungând trêba la cetirea decretului de disolvare, partidele unguresci ar fi prezentat protest contra actului prea înalt, cum avea de gând să facă, decât n'ar fi fost împrăsciați cu puterea.

KAROLYI

»Tribuna« și o umbră de urmă, că în momentul istoric, când dieta de sub zodia coaliției maghiare și-a dat sufletul, s'au aflat în cameră și câți-va deputați români: Dr. Comșa și Dr. Pop, cari ședeau liniștiți pe bancă, ca și când nu s'ar fi întimplat nimic și Ioan Russu, care a stat chiar în fața scaunului presidial, în care se urcase colonelul Fabritius pentru a vesti decretul prea înalt și a împrăscia pe deputații unguri lărnuitori.

Ba mai mult, generațiile viitoare vor sci, că atunci, când s'a cetit decretul de împrăsciere, nu mai erau de față în cameră de cât deputații români. Ei vor ceti totodată în procesul verbal, ce s'a luat de cătră colonelul Fabritius și ajutorii săi în aceeași di însemnată, că Fabritius a provocat de trei ori pe cei de față să se depărteze și că în urmă poliția s'a pus în mișcare și i-a scos afară.

Asupra unui punct însemnat însă generațiile viitoare vor sta la îndoielă: ce s'a întimplat cu deputații români, cari n'au lărnuit și n'au cântat cântecul lui Kossuth, mai ales că la cetirea decretului de disolvare »numai ei mai erau de față?

Ce joc al sortii! Cu câta rîvnă pentru acțiunea parlamentară intraseră deputații noștri activiști în această dietă unde au fost învredniciți să ocupe și ei câteva locuri, și tocmai d'nsăși să fie destinați a asista singuri la pronunțarea fatalului decret de împrăsciere a ei!

După disolvare.

Publicațiunii oficiale.

»Budapesti Közlöny« a publicat în numărul de eri procesul verbal, ce s'a luat asupra procederei colonelului de honveți Fabritius în ședința de Luni a dietei. După acest proces verbal, când Fabritius a declarat disolvată camera, erau de față 30—40 deputați.

Aceeași fôie publică un avertisment după care deputații, cari vor încerca să se adune ași la cameră, vor fi îndepărtați cu forța brachială și împedcați de a-se aduna.

Dat în retragere.

În conferența de eri a partidului independentist Francisc Kossuth a prezentat decisiunea comitetului executiv, ca ași (Miercuri) să nu se țină ședința la cameră, după-ce cu ocaziunea ultimei ședințe a ei sala de desbateri a fost ocupată de miliție și cu forța armată au fost îndepărtați funcționarii camerei.

Propunerea a fost primită cu unanimitate.

Comisarî guvernali.

Ministrul unguresc de interne a numit următorii comisari guvernali:

În comit. Ciuc pe majorul de gendarmî pens. George Sarpy.

În comit. Solnoc-Dobăca: pe toștul deputat liberal Alexandru Popp (Român).

În comit. Turda-Arieș: pe judecătorul de cerc Vasile Barbul (Român).

În Clușii și comitatul Coșocna: pe căpitanul de gendarmierie Sigismund Csaky.

În Cincî-biserici: pe șeful de poliție Iuliu Saly.

În Tolna: pe avocatul Meró.

În Vesprim: pe Francisc Daniel.

În Zala: pe concipistul ministerial Dr. Porleleky Laszlo.

La Chečichemet: pe căpitanul de poliție din Budapesta Iuliu Kolozsvary și

În Neutra pe fostul deputat liberal George Csillag.

Noua dietă.

În cercurile politice se șvonesce, că Majestatea Sa Monarchul va convoca noua dietă pe ziua de 16 Aprilie.

Voci de presă.

»Noue Fr. Presse« vorbind despre disolvarea camerei ungare adresază coaliției următorul avertisment: Națiunea ungară trebuie să examineze, decât bărbății ei conducători n'au comis cumva greșeli nomaiaudite, când au atacat corôna acolo unde unui monarch dualistic îi este peste putință să lucre cu astfel de liber-

»Nu pot să facă acesta principiele unui stat unitar național? Acolo unde regele Ungariei n'a putut și nu i-a fost permis să uite, că e și împărat al Austriei. Acesta a fost cea mai mare eróre în modul de cugetare al coaliției maghiare. Dacă opinia publică a țării nu va părăsi această cale, crisa va deveni acută și gravă. Cât de slabă și neajutorată ar trebui să fie corôna, pentru-ca să depună armele înaintea programului partidului independentist, fără ca să se fi apărât cu cea mai mare hotărîre? Conducătorii coaliției ungare au uitat, că la lęgânul actualei Constituții maghiare a stat marele desastru al unor lupte pierdute. Astăzi nu se mai pôte conta la rentôrcerea unor astfel de situațiuni și prin urmare trebuie să șosescă încurând timpul, în care se va ivi din nou, trezvîia. Deja atitudinea liniștită a poporului e un mare câștig și dovedesce, că Ungaria nu vrea să se lase trîșită în aventurî.

Ce ar trebui să se întimple, ca corôna să fie astfel slăbită, încât să renunțe la opunerea ei contra politice, care țintesce la deplina independentă a Ungariei? Pacea prin urmare pôte să se încheie numai pe baza pactului și din acesta rezultă pentru consilierii coronei datorința, să nu se lase prin comoditățile absolutismului și mai departe ademiniți de pe terenul legal. Căci puterea absolutistă nu este decât un mijloc narcotic, e violență, care se usază și care tot odată distruge puterile. Pentru o durată mai lungă politica morfinismului absolutistic e cu neputință. Guvernul și poporul (»națiunea« lui Tisza?) trebuie să se reintôrca la pact. Corôna nu-și pôte susține poziția sa în Europa, având la spate o Ungarie dușmănosă. Poporul ungar nu pôte în lupta sa cu corôna nici să clădescă statul național, nici să-l salveze măcar. Înter-se comune, de cea mai înaltă ordine, trebuie să ducă la o înțelegere. Corôna și poporul au fost îndepărtate una de alta de ômenii réuvoitori. Ar fi o necesitate supremă, ca Ungaria să se îndrepte din nou

spre bărbății ei de stat tăcuți, d'er înțelepți și devotați. (Szell?)

»Neues Wiener Tagblatt« scrie:

Ar mai fi fost de înțeles, decât coaliția ar fi făcut o rezistență eroică, deși în urmările ei nefolositoare. D'er nici acesta nu a făcut-o! Căci domni se ascuseră la spatele unor formule, nu desfăcură scrisorile, cari conțineau decretul de disolvare, și apoi plecară acasă.

O astfel de procedere pôte avé efectul unei șiretenii advocaționale în procese de vătămare de onóre; la o tragedie așa de mare politică, ca ceea-ce se petrece în Ungaria însă, nu pôte impune. Ei au plecat fără luptă și, în loc să facă rezistență, au interpretat regulamentul camerei...

Franța și Germania în România.

— Fine. —

Și totuși la 1870—1871 când cu înfrângerea Franței, populațiunea din București a manifestat pe față și în mod violent contra Germaniei, mișcare generoasă și spontană, care a costat mult pe Români, căci a ofensat imperiul german, care fusese tocmai proclamat în palatul din Versailles. Principele Carol voia atunci să abdice, ceea ce ar fi confundat din nou pe Români în nesigurantă.

Trebue să mai reamintim, că decât Români au chemat pe tron la 1866 un reprezentant al Hohenzollernilor, acesta au făcut-o la șful și cu consimțimântul Franței, care la acea epocă favoriza tendentele unitare ale Germaniei și nu prevedea catastrofa de la 1870. Împrejurarea că statul român a fost obligat a face cauză comună cu tripla alianță, politică care a motivat mësuri de represalii din partea Franței, era pe cât de fatal, pe atât de ineluctabil. Căci, ce putea face statul român, amenințat la granițele sale de această formidabilă alianță! Nu trebue să uităm, că pozițiunea geografică a statului român îl împiedecă de a urma în politica sa o simpatie națională și că decât popoarele latine din occident, vedând clar în destinele lor, ar constitui un bloc latin în fața raselor slave și germane, latinii din Orient n'ar pôte face cauză comună cu ei, dat fiind că ei sunt despărțiți prin mase profunde de popore de alte rasse, de cari trebue să ție cont.

D'er poporele, nu mai puțin ca și individi, nu se lasă persuadate prin rezône; când sunt vătămame riposteză. Franța s'a cređut atinsă prin intrarea României, deși intrare indirectă, în tripla alianță, și a ripostat prin lovituri fôrte grave contra intereselor Românilor.

La 1878, la congresul din Berlin, reprezentantul Franței, Waddington, a fost acela, care a atentat la autonomia României propunend a-se pune ca condițiune a independenței ei admiterea jidovilor în drepturile de cetățeni români*; la 1885 când cu regularea chestiunii Dunărene, tot delegatul frances Barrère, a fost care a propus, ca Austria să exercită dreptul polițienesc fluvial în tot lungul Dunării, chiar și în partea română a acestui fluviu.

Trebue de observat, că Români nu s'au supus nici unei nici altei din aceste înjunțiuni și că Franța a lucrat numai pentru a-și înștrîina simpatii române și acesta apărând interese, cari nici nu erau ale ei.

La 1899, când cu afacerea Hallier, tot Franța a fost, care a impus României umilirea de a vedé judecându-se diferențul între Statul român și antreprenorul frances (o persoană privată) prin arbitri internaționali, chiar în București, cu pledoarii făcute în franțuzesce pe pământul românesc.

Și cu tôte acestea Români urmau conduita lor plină de considerațiuni față cu Franța. Când România a vrut să încheie primele convențiuni comerciale, înainte de a-și fi obținut independența, chestiune care avea pentru d'nsa cea mai mare importanță politică, fiind-că prin aceasta se consolida cu atât mai mult autonomia ei, celelalte țeri, între cari și Austria, s'au învoit încă delă 1875, pe când Franța răspundea României prin organul ministrului său de externe: »N'aveți dreptul de a trata, căci n'aveți dreptul exterior. O putere care ar trata cu voi, n'ar avé nici o garanție, de ôre-ce în cas de violațiune, ea n'ar pôte să vă atace fără a vătămă drepturile Sultaniului, care ar protesta că nu pôte lăsa să i-se invadeze imperiul«. Cu tôte aceste cuvinte vătămătoare, căci ele considerau România încă tot ca parte in-

* Propunerea lui Waddington a fost determinată de alte motive și nu de rancuna pentru intrarea României în tripla alianță, care la 1878 nici nu exista. — Trad.

grântă a imperiului otoman, România continua a trata cu Franța pe piciorul egalității celei mai favorizate.

Și totuși sora mai mare trata pe cea mai mică de tot crudel, când la 1885, *patru ani după proclamarea regatului Românii*, de pe cheii d'Orsay se indicau ministrului de comerț francez principiile ar avea să servescă ca călăuză în negociațiile cu România: »In virtutea dreptului strict, relațiile comerciale ale Franței cu România trebuie să fie diriguie prin *tratatul franco-turc de la 1861*, al cărui art. 17 stipulează că ășul tratat va fi executoriu în toate provinciile imperiului otoman și în principatele unite Moldova și Valachia, act care nu expiră decât la 1889 și care fixează la 8% taxele dreptului de importatione aplicabil mărfurilor noastre. Trebuie să avem dreptul de a protesta contra aplicațiunii tarifului general dela 1876 dictat în contra-dicție cu tratatul dela 1861, înainte de actele cari au asigurat independența României».

Nu vrem să discutăm, decât în *dreptul strict* lucrurile puteau fi interpretate în elul, cum a făcut-o reprezentantul Franței, d'ér între popore nu există dreptul strict decât acolo, unde vré cineva să-l aplice, și de sigur nu Franța trebuia să se care să-l aplice, în timp ce Austria n'o avea.

Tóte aceste loviturí date de Franța României ar fi putut réci simpatiile profunde de cari Franța se bucură în România, decât influențele politice n'ar fi fost mult mai puțin puternice decât influențele vechi de caracter social.

Nu e vorba așa-dér de a recrimina contra politicii anti-franceze a României. Déca România a trebuit să facă ochi frumoși triplei alianțe, ea n'a putut lucra altminterea, d'ér gravitatea ei spre această conțelațiune politică n'a atins până în prezent cătuși de puțin interesele franceze, și când României au avut de suferit din partea Franței măsuri de represalii și cât de păgubitoare interesului ei, pe cât de vătămătoare pentru demnitatea sa.

E timpul ca o asemenea încordare a apurturilor politice să înceteze, căci n'are nici o rațiune de a fi. Suntem guvernați de o dinastie de Hohenzollern și ne aflăm erfect de bine sub direcțiunea ei. Nu e-am supărat pe Franța, când ea a judecat de bine a-se alia cu Rusia, puterea are a sevrșit față cu noi nedreptatea cea mai strigătoare, luându-ne Basarabia, după ce reclamase concursul nostru la Plevna pentru a salva armata ei de un desastru. Ie-care popor trebuie să urmeze politica și care i-o dictează interesele.

Însé decât natura, prin pozițiunea geografică, ce a asigurat Franței și în general rasei latine occidentale, și României, vor împedea pentru totdeauna de a urma politica exterióră identică, această nu e rațiune pentru a distruge simpatiile de assă și de cultură, cari au atășat pentru totdeauna spiritul român spiritului francez, și stă pentru-oe noi salutăm cu plăcere societatea franco-română întemeiată de urénd în Paris, și a cărei țintă este de a sînoda pe cât posibil relațiunile cordiale, și existau odinórá între Latinií dela Seine și cei dela Dunăre, și de a face a prospera și asemenea între aceste două popore relațiunile economice, cari se micșorează din și în profitul Germaniei.

(ap.) A. D. Xenopol.

SCIRILE ĐILEI.

— 8 Februarie v.

Reuniunea română de gimnastică și cântări din Brașov și-a ținut erí d. a. adunarea generală. S'a luat la cunoștință aportul comitetului și al cassarului și aându-se tóte în cea mai bună ordine s'a at absolutoriu vechiului comitet. Înainte de a se pucește la alegerea noului comitet, d-l G. Dima rógă adunarea, ca la cominerea viitorului comitet să nu se mai reflecteze la persoana sa, declarând că nu mai primesce să fie ales nici president, nici dirigent al reuniunei. După îndepărárea d-lui Dima din adunare, i-s'a votat deplină încredere și mulțumită pentru activitatea sa în fruntea reuniunei și s'a ales o comisiune, care să lámurască situațiunea în care a ajuns reuniunea prin demisiunea d-lui Dima. Această comisiune va presenta raportul său în adunarea generală continuativă, care se va ține peste două săptămâni, Marți în 21 Febr. st. v.

O deputațiune la baronul Fejervary. Ministrul președinte baronul Fejervary a primit erí o deputațiune de vró 70 persoane din Lugos, Bistrița, Brașov și Putnok care s'a jeluít, că stările economice tăn-jesc din cauza politicii coalitiuniste. Deputațiunea a cerut să se pună capăt stă-

rilor anormale. Baronul Fejervary a răspuns, că membrii deputațiunii pot fi convinși, că el își va da tótă silința de a da impuls puternic dezvoltării economice a țării. Desolarea economică provine din stările provocate de coalitiie, care a atentat chiar la drepturile regelui și n'a încetat cu lupta nefastă nici când au vëndut, cât de mult suferé țera economică în urma stărilor anormale provocate de dândșii.

Numire. D-l Dr. George Plopu, jude la curtea de apel din Oradea mare, a fost avansat ca jude auxiliar la curtea de cassatie (curia) din Budapesta. D-l Plopu, care în Oradea mare s'a bucurat de stimă generală atât pentru vastele sale cunoscințe juridice, cât și pentru eminentele sale calități sociale — după cum ni-se scrie — va pleca țilele acestea la Budapesta spre a-și ocupa noul post.

Demonstrație socialistă în Budapesta. Duminică înainte de amiazi vre-o 300 socialisti s'au adunat dinaintea Casinei Naționale și au aranjat o retragere demonstrativă cântând Marselela muncitorilor și strigând »abzug magnații«. Puțin a durat însé plimbarea, căci i-a împrăsciat poliția care se duse la fața locului. După amiazi demonstrația s'a repetat în legătură cu adunarea ce s'a ținut în păduricea orașului 2000 de socialisti au părcurs strada Andrassy mereu cântând și injurând coalitiia și pe șefii acesteia, cari au provocat critica situație a țării. Convoiuí voia să mergică la clubul independist, d'ér n'a putut ajunge aici, de óre-ce în drum a dat față cu polițiștii cărli și pedestri, cari le ținură calea și la prima provocare a acestora s'au împrăsciat. S'era la 6 vre-o 300 socialisti s'au adunat în strada Uj Vilag, de unde s'au dus înaintea Casinei Naționale, unde făcură mare târăboiu. Poliția i-a respins în strada Uj vilag. Aici muncitorii începură să arunce cu pietrii asupra poliției. Au devastat mai multe vitrine de la prăvălii și au bombardat un șir întreg de felinare. Unul din ei, Grünwald a isbit c'un pietroiu așa de tare pe un poliștist, în cât acesta căđu de pe cal. Grünwald fu ăreat. Demonstrația a încetat pe la órele 7 s'era. — Amintim, că de câteva țile socialisti se ocupă cu planul unei greve generale de culegători de tipografie.

Ungurii din Bucuresci și disolvarea dietei. Din Bucuresci i-se anunță diarului »Budapesti Hirap«. că scirea despre disolvarea dietei ungare a produs mare agitație printre Ungurii din capitala română. Dinaintea casei maghiare au inscenat o demonstrație. Vre-o 500 Maghiari au cântat »Kossuth-nota«. »Szozat-ul și »Himnus-ul maghiar.

Salutul Cehilor. Șapte deputați cehi aparținători partidului radical cehic au trimis presidentului dietei Justh o telegramă în limba franceză, în care salută pe Maghiari pentru lupta lor »purată în ziua memorabilă contra absolutismului austriac germanisator«. Justh a răspuns mulțumind tot în limba franceză.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat următoarele contribuiri: Cu lista de colectă a elevului Ioan Boeriu cl. VI gimn. suma de 7 cor. 10 b. Cu lista de colectă a elevului Gh. Birăescu cl. VI gimn. 18 cor. 50 bani. Cu lista de colectă a elevului Sculici cl. VII gimn. 16 cor. 80 bani.

Dela »Detunata« institut de credit și economii în Bucium, un ajutor de 30 cor. dela Valeriu Literat cleric c. III-lea în memoria † Dr. N. Lemenyi 2 cor., dela petrecerea de dans a studenților 12 cor. și de la d-l Dr. N. Oncu, Arad, din incidentul petrecerii cu dans a studenților români din Brașov 5 cor.

Primescă marinitoșii donatori cele mai căldurose mulțamite. *Diracțiunea școlilor medii gr. or. române.*

Jubileul seminarului central din Budapesta. În ziua de 18 Februarie s'a celebrat în Budapesta centenarul seminarului central, în care de la 1873 încóce se află permanent și 15 teologi români din cele 4 eparchii române unite. La festivalul dat cu această ocaziune de societatea literară maghiară din acel seminar, teologul Paul Bozsik a făcut istoricul seminarului din Ungaria. Din cele spuse de tinerul disertant, aflăm, că primul seminar catolic în Ungaria a fost întemeiat (1567) în Tirnavia de renumitul arhiepiscop de Strigon, Nicolae Românul, séu Nicolaus Olahus, care după cum se știe și după cum singur a scris, era Român de origine.

(Istoricul contemporan Fr. Forgach la pag. 452 a operei sale »Comment. rer. hung. sui temporis« citată în »Archivul« lui Cipariu nr. 13 din 1868 scrie despre arhiepiscopul Nicolae Românul: »...Nicolaus natione Valachus... archiepiscopatum adeptus.»)

Telefon ungaro-român. Scirea publicată de noi despre liniile telefonice deschise de curénd între diferitele orașe din Ungaria și România, ni-o confirmă și direcțiunea telegrafo-postală din Clușii, rugându-ne în interesul publicului să aducem la cunoștința generală taxele ce trebuie plătite:

Pentru o convorbire de 3 minute:
1) Budapesta, A.-Iulia, mai departe Clușii și

a) Braila 3 c. 50 f.
b) Ploiesci, Câmpina, Comarnic, Sinaia 2 cor. 50.

2) Brașov, Csiksereda, Sibiu, Sighisóra mai departe S. S. George și

a) Braila: 3 cor.
b) Ploiesci, Câmpina, Comarnic și Sinaia 2 cor.

Adunarea generală

a rean. fem. rom. din comit. Hunedórei, ținută în Deva, la 14 Febr. st. n. 1906

și petrecere cu dans, aranjată în favorul Reuniunii (Fine.)

Comisiunea pentru înscrierea membrilor raportéază, că s'au înscris de membre fundatóre D-le: Eugenia Pop n. Ianza, protopropésă din Baia-de Criș și Emilia Moldovan n. Herbay, din Deva; de membri ajutători: Francisc Hossu Longin, George Romanul, Dr. Alexandru L. Hossu, Cornel Popescu și Adam Lejvican.

Comisiunea pentru revisuirea socotelilor raportéază, că averea Reuniunii se chivernisece în consconștientitate și că a aflat socotelile în deplină ordine, deci a propus, ca ad. gen. să dea cassierei și controlorei obcinuítul absolutor.

Comisiunea pentru revisuirea raportului gen. a aflat asemenea tóte lucrările comitetului, în cea mai bună ordine și corectitate.

Ad. gen. în unanimitate a luat spre scire rapórtelc amintitelor comisuni. — dând cassierei și controlorei absolutor.

După aceste s'a ales comitetul, pe un nou period de 3 ani Presidentă: Elena Pop Hossu Longin, vice pres. Victoria Erdélyi n. Bardosy (Orăștie), cassieră Susana Csatt n. Aldea, controlora Vilma Schuster n. Moldovan, secretari: Dionisie Ardelean și Dr. Virgil Olariu; bibliotecar și arhivar Cornel Popescu. — În comitet s'au ales: Aurelia Hossu n. Petco, Emilia Romanul n. Papiu, Emilia Moldovan n. Herbay, Valentina Popescu n. Chiornița și Marietta Olariu, din Deva, — Hortensia Suciu n. Penciu, Victoria Popovici n. Vlad, Elena Popovici n. Barcianu, Eugenia Sânzălian n. Pop, din Hațeg, — Luisa Pop n. Șandor. Ana Macrea n. Dănilă, Veturia Dubleş n. Corvin, Ana Osvadă n. Dănilă din Hunedóra, Olimpia Morariu, Iulia Roșu n. Șuiaga, Victoria Lejnic n. Trifan din Dobra, — Regina Dragomir, Gurasada, — Ella Moldovan n. Moldovan, din Băița, — Aurelia Demian, Veturia Papp n. Bontescu și Sofia German n. Fejér, din Brad, — Maria Mihai n. Demian și Hortense Draia n. Mihai, din Orăștie, — Asinefta Popovici, din Lejnic, — Maria Oprea n. Adamovici, din Ilia, — Maria Gligor n. Mihailovici și Eugenia Pop n. Ianza, din Baia de Criș.

Bărbați de încredere s'au ales: George Csatt, Francisc Hossu Longin, Dr. Alexandru L. Hossu, George Romanul, Alexandru Moldovan sen., Dr. Iustin Pop și Alexandru Moldovan iunior, din Deva. —

Presidenta, mulțumind în numele comitetului ales pentru încredere, declară ședința închisă.

S'era urmat o animată petrecere cu dans, aranjată de tinerimea din Deva, în favorul înființării atelier. Nota caracteristică a acestei petreceri a fost: voia bună, intimitatea și dragostea frățescă, cu care întreg publicul a petrecut, ca o familie mare românescă, până în dalbele zori. Costumul național încă a fost bine reprezentat prin câteva d-șóre drăgălaşe, româncuțe invăpăiate. Frumósele noastre dansuri românesci au fost jucate cu adevărat însuflețire, cântând musica vestitu-lui lăutar național Gogi, de la Orăștie

Venitul curat 150 cor.

La această petrecere au participat:

d-nele Laurian Bercian, cu fíca, din Orăștie, Sofia Boroian cu fíca, Vilma Cserei n. Petco, Susana Csatt n. Aldea, din Deva, Regina Dragomir n. Ciura din Gurasada, d-șóra A. Dregan din Vețlel, d-na Aurelia Hossu n. Petco, d-na Maria Cușuta n. Creția din Devă, Lucreția Nicórá n. Costa, din Deva, Ecaterina Olariu n. Orbonaș, cu fíca d-șóra Marieta, din Deva, d-na Maria Oprea n. Adamovici și fíca, din Ilia, d-na Avram Penciu cu fícele din Deva. d-na Elena Pop Hossu Longiu, din Deva, D-nișórele surori Pap, din Deva, d-na Popoviciu cu fícele din Lejnic, d-nele Sineca și fícele din Botiz și Lesnic și altele, cu un cãrd de tineri și bărbați din localitate și jur.

Corespondentul.

Pentru fondul muzeului »Asociațiunii« în scopul rēscumpărării feliicitărilor de anul nou 1906 au mai contribuit următorii P. T. Domni:

Galaction Șagău protopresbiter 5 cor. George Șeulean, notar comunal, 5 cor., Dimitrie Moldovan protopresbiter 5 cor., George Giocoiu preot 2 cor., Aurel I. Nicolescu 5 cor., cavalier Augustin Doborean 10 cor., Ioan Harulean inv. 1 cor., Mihail Ittu silvicultor 1 cor., Niculae Truța 1 cor., Ioan Mera 2 cor., George Maier preot 2 cor., Ioan Gliția notar 2 cor., Pavel Roșca protopop 2 cor., Ioan Bardea notar cerc. 2 cor., Petru A. Mihut preot 2 cor., Dr. Liviu Cigarean avocat 6 cor., Iacob Muntean inv. 2 cor., Remus Bortoșiu inv. 2 cor., Iuliu Roșiu proprietar 1 cor., Augustin Moșolygo 2 cor., Teodor Panciovan preot 5 c., Ioan Popovici măestru mășar 1 cor.

Petru Danciu inv. diríg. 1 cor., Iancu Turcu pretor 4 cor., George Magheriu 2 cor., Dănilă Muntean notar cerc. 3 cor., Ioan Dordea cand. de adv. 2 cor., George Ittu 2 cor., Ioan Serbac preot 2 cor., Dr. Aurel Isacu adv. 10 cor., Ioan Papiu Pop protopop 6 cor., Martin Câmpian 10 cor., Aron Flucuş preot 2 cor. Dan Agnes Măcelar și Dr. G. Măcelar adv. 10 cor., Căpitan Florian 4 cor., Ioan Pop protopop 4 cor., Iuliu Suceava preot 2 cor., Ștefan Crișan, proprietar 5 cor., Căpitan Chinteanu 5 cor., Teofil Vlad Borgo 2 cor., Ioan Vana notar cerc 2 cor., Ioan Mihu preot 3 cor. Total 1176.40 cor.

Sibiu, 18 Februarie 1906. Biroul Asociațiunii: Dr. C. Diaconovich.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 21 Februarie. Fóia oficială publică un ordin al ministeriului relativ la intrarea în vigore la 1 Martie a tarifului vamal autonom austro-ungar, ce forméază basa convențiilor comerciale cu streinătatea.

Budapesta, 21 Februarie. În conferența partidului independist, Kossuts a făcut apologia ideei de independență. În partidul liberal Tisza a declarat că atât coalitiia, cât și guvernul au comis greșeli. Acum însé trebuie să se solidarizeze și liberalii în lupta contra absolutismului, pentru-ca astfel să se restabilească cât mai curénd constituționalismul.

Budapesta, 21 Februarie. Comitetul dirigent a hotărít, ca deputații să nu mergică la ședința convocată pe aici ci să protesteze contra forței.

Budapesta, 21 Februarie. Conteul George Karolyi a fost numit șef-căpitan al poliției de stat din Budapesta în locul lui Bela Rudnay, care va fi numit consilier regesc.

Paris, 21 Februarie. »Matin« anunță, că monarhul Francisc Iosif a făcut demersuri la împératul Wilhelm spre a-se obli calea unei înțelegeri între Franța și Germania. Diarul adaugé, că e greu a-se controla adevărătatea scirei, însé atitudinea delegatului austro-ungar la conferența dela Algeciras este o dovadă, că scirea are óre-care temeiu.

Algeciras, 21 Februarie. Răspunsul Germaniei respinge propunerea Franței, ca ofițerii aleși de Sultanul marocan, să fie de naționalitate franceză și spaniolă.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

„AURARIA”, cassă de credit și economii, societate pe acții în Abrud.**CONVOCARE.**

Domnii acționari ai institutului „AURARIA” cassă de economii, societate pe acțiuni în Abrud, prin această se convocă la

XVIII-a Adunare generală ordinară,

ce se va ține în 15 Martie st. n. 1906, la 10 ore a. m. în Abrud, în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și împărțirea profitului curat.
2. Fixarea marcelor de presentă.
3. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghere.
5. Votarea unui ajutor de 20.000 cor. reuniunii femeilor rom. din Abrud, Abrudsat și jur pentru edificarea unui local pentru școala de fetițe.

Abrud, la 12 Februarie 1906.

6. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la această adunare în persoană ori prin prenipotentiat, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual documentul de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la cassa institutului său la institutul „Doina” din Câmpeni, ori la institutul „Detunata” din Bucium.

Direcțiunea.

Contul Bilanțului. — A mérleg számlája.

ACTIVA. — VAGYON.		PASIVA. — TEHER.	
Cor.	b.	Cor.	b.
Cassa în număr — Pénztári készlet	6141 59	Capital social 300 acții à 200 cor. — Részvénytőke	60000 —
Cambii de bancă — Váltótárca	527801 69	Fondul de rezervă statutar al acționarilor — Tartalék alap	51202 —
Imprumuturi ipotecare — Jelzálog kölcsön	236034 58	Fondul special de rezervă — Különs tartalék alap	63128 15
Credite cambiale cu acoperire — Fedezett váltó kölcsön	72462 42	Fondul de penziune — Nyugdíj alap	45393 53
Efecte publice — Értékpapírok	41706 60	Fondul special de amortisare — Különs leírások alap	4275 69
Acții dela diverse bănci — Részvények különböző intézetektől	10800 —	Fondul „Ales. Filip” — „Ales. Filip” alap	966 80
Realități — Ingatlanok	2303 15	Depuneri pentru fructificare — Betétek	526334 77
Mobilier — Butorzat	882 39	Cambii de bancă reescomptate — Vízle-számított váltók	116817 —
după amortisare de 10%	82 24	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	270 —
10% leirás után	794 15	Interese anticipate pro 1906 — 1906 Előlegezett kamatok	11311 97
Diverse conturi debitoare — Különböző adósok	2831 83	Diverse conturi creditore. — Különböző hitellezők	1335 99
		Profit transpus din 1904 — 1904 évről áthozott nyereség K. 3700 —	
		Profit net — Tiszta nyereség „ 15640 11	19340 11
	900376 01		900376 01

Contul profitului și al perderilor. — A nyereség és veszteség számlája.

EȘIRI. — KIADÁSOK.		VENITE. — BEVÉTELEK.	
Cor.	b.	Cor.	c.
Interese. — Kamatok:		Interese — Kamatok:	
pentru depuneri spre fructific.		dela cambii de bancă — bank-	
— Betéteknek K. 27014 68		váltók után Cor. 41 781 16	
pentru fondul general de res.		dela imprumuturi ipotecare	
— Általános tart. alapnak K. 2466 80		— Jelzálog kölcsön után „ 18 677 18	
pentru fondul special de reser		dela credite cambiale cu	
— A különös tart. alapnak K. 3041 70		acoperire — Fedezett váltó	
pentru fondul de pensiune.		kölcsön után „ 5 017 22	
— Nyugdíj alapnak K. 2190 52		dela efecte publice — Érték	
pentru fond. special de amort.		papírok után „ 2 704 23	68179 79
— Külön. leirátási alapnak K. 214 20		taxă de transcriere — Átiratási illeték	60 —
pentru fondul „Alex. Filip”		provisiune — provisiók	5798 50
— „Alex. Filip” alapnak K. 46 50	34974 40	profit dela efecte — Árkülmbség az ér-	88 80
Spese. — Költségek:		tékpapiroktól	3709 —
Salare. — Fizetések K. 9840 —		Profit transpus — Áthozott nyereség . .	
banî de quartir — lakpénz „ 1143 —			
chirie — lakbér „ 600 —			
spese de postă și altele —			
posta és egyéb költségek „ 3164 28			
marce de prezentă — jelen-			
léti jegyek „ 1660 —	16407 28		
Contribuțiune. — Adó:			
dare directă — egyenes adó „ 4177 31			
10% dare la interese de			
depuneri și altele — tőke-			
kamat adó és egyéb „ 2839 75	7017 06		
amortisare din mobilier —			
leirás a butorzatból	88 24		
Profit transpus din 1904 —			
1904 évről áthozott nyereség K. 3700 —			
Profit net. — Tiszta nyereség K. 15640 11	19340 11		
	77827 09		77827 09

Abrud, la 31 Decembrie 1905.

Dr. Laurențiu Pop m. p.,
director executiv.

Silviu Lazar m. p.,
comptabil.

MEMBRII DIRECȚIUNII:

Cândin David m. p. Ioan Macaveiu m. p. Georgiu Ivașcu m. p. Dr. Bordia Alex. m. p. Romul Furdai m. p. Petru Macaveiu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanțul present, contul profitului și al perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale institutului, constatăm, că le-am aflat cu acelea în deplină consonanță și ordine.

Dr. Vasile Fodor m. p.

Dr. George David m. p.

Ioșif Gomboș m. p.

Nicolae David m. p.

Tipografia A. Mureșianu Brașov.

RAPORTUL

comitetului de supraveghere al „Aurarii” pe anul de gestiune 1905.

Onorată adunare generală!

Comitetul de supraveghere al institutului de credit „Auraria” examinând și revidând bilanțul poziție de poziție cu registrele principale și auxiliare, l'am aflat corect și-l primim fără modificare.

Pe temeiul acesta propunem, ca raportul direcțiunii, precum și propunerea aceleia referitor la distribuirea profitului curat, să se primescă și de către adunarea generală.

Totodată comitetul de supraveghere se roagă, ca și raportul său să fie luat la cunoscință și onorata adunare generală să-l primescă dându-i absolutoriu.

Abrud, la 7 Februarie 1906.

Dr. Vasile Fodor mp. Dr. George David mp.
president. notar.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de coutabil la institutul de credit și economii societate pe acții „Șincana” în Șinca-veche (Ó-Sinka) comitatul Făgărașului, se escrie concurs pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariul fundamental anual de 700 corone, plătit în rate lunare anticipate.

2. Dividendă conform statutului.

3. Taxele ce se vor statori de direcțiune pentru intabulări.

Doritorii de a obține acest post au de ași înainta rugărilor provădate cu atestat despre absolvirea școlilor comerciale și eventuala praxă în termen de 15 zile de la prima publicare a acestui concurs la președintele direcțiunii d-l Ioan Fulicea, paroch în Șinca-veche (Ó-Sinka) u. p. Persány.

Șinca-veche în 8 Febr. 1906.

2-3, 3262.

Direcțiunea.

CZUBA-DUROZIER & Cia.

DISTILLERIE FRANÇAISE, PROPRIETAR

Se opta prestindonon.

Representanți Ruda & Blechmann Budapest.

COGNAC

FARMACIA la „LEU”

FRIEDRICH STENNER

Brașov, Strada Porții nr. 21.

Recomandă marelui deposit în

specialități medicinale

indigene și externe,

Specialități de gumă. Articoli pentru îngrijirea bolnavilor. Cu deosebire

SPIRT LOBOGO (Lobogo franzbrantwein), doftorie bună contra durerilor de reumatism, junghiuri, dureri de cap, etc. Prețul 1 sticlă mică 80 b. 1 sticlă mare 1 cor. 60 b.

SPIRT de PAPRICĂ (Paprica franzbrantwein), doftorie probată contra reumatismului, ischias, soldină etc. Prețul 1 sticlă 1 cor. și 2 cor.